

Περιεχόμενα

Μείωση ελκυστικότητας Ολλανδίας ως Επενδυτικού Προορισμού

**Μείωση
ελκυστικότητας
Ολλανδίας ως
Επενδυτικού
Προορισμού**

σελ.
1

Δόθηκε πρόσφατα στη δημοσιότητα η Ετήσια Έκθεση Επενδύσεων (Annual Investment Report) της Ernst & Young (EY), η οποία εξετάζει το ευρωπαϊκό επενδυτικό περιβάλλον, βασιζόμενη σε στοιχεία που παρείχαν περίπου 500 επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην έρευνα. Η πλήρης έκθεση είναι διαθέσιμη στον σύνδεσμο:

www.ey.com/en_nl/foreign-direct-investment-surveys/ey-europe-attractiveness-survey.

Η Έκθεση καταγράφει για το έτος 2024 μείωση των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ) στην Ευρώπη κατά 5%, γεγονός που τοποθετεί το σχετικό μέγεθος στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων εννέα ετών. Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας, το 37% των συμμετεχουσών επιχειρήσεων δήλωσε ότι ανέβαλε, ακύρωσε ή περιορίσε τα επενδυτικά του σχέδια στην Ευρώπη. Οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν θεωρούν ότι, για τη βελτίωση της ελκυστικότητας της Ευρώπης ως επενδυτικού προορισμού, είναι απαραίτητο να δοθεί προτεραιότητα στα εξής ζητήματα: α) η μείωση του κόστους ενέργειας, β) η ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) και γ) η προώθηση βιομηχανιών στρατηγικού ενδιαφέροντος.

Σε ό,τι αφορά ειδικότερα την Ολλανδία, η Έκθεση αναφέρει ότι καταγράφεται μείωση της ελκυστικότητάς της ως προορισμού για ξένες επενδύσεις. Η χώρα κατατάσσεται πλέον στη 10η θέση μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών, υποχωρώντας σημαντικά σε σχέση με προηγούμενα έτη. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΥ, ο αριθμός των νέων επενδυτικών έργων που υλοποιήθηκαν στην Ολλανδία μειώθηκε σε 147 για το 2024, παρουσιάζοντας πτώση 6% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

**Αύξηση του αριθμού
των
ανεμογεννητριών
στην Ολλανδία**

σελ.
2

**Αναστολή
λειτουργίας δύο
πετροχημικών
εταιρειών σε Λιμένα
Ρότερνταμ**

σελ.
2

**Ανάπτυξη
ολλανδικών
στρατιωτικών
δορυφόρων**

σελ.
3

**Διμερείς οικονομικές
και εμπορικές σχέ-
σεις Ολλανδίας-
Τουρκίας**

σελ.
4

**Παραπομπή της
Ολλανδίας στο
Δικαστήριο της
Ευρωπαϊκής Ένωσης
- ΔΕΕ**

σελ.
5

**Παραγωγή ηλεκτρι-
κής ενέργειας στην
Ολλανδία από
ανανεώσιμες πηγές**

σελ.
6

Η πτώση αυτή αποδίδεται σε συνδυασμό παραγόντων, όπως οι συνεχιζόμενες μακροοικονομικές προκλήσεις και το υψηλό λειτουργικό κόστος, με χαρακτηριστικό παράδειγμα το ενεργειακό κόστος. Σε αντίθεση με την εικόνα της Ολλανδίας, άλλες χώρες όπως η Πολωνία και η Ισπανία έχουν καταφέρει να αξιοποιήσουν αποτελεσματικά τα ανταγωνιστικά τους πλεονεκτήματα. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την Έκθεση της ΕΥ, η Ισπανία και η Πολωνία παρουσιάζουν βελτιωμένη εικόνα ως επενδυτικοί προορισμοί, αξιοποιώντας παράγοντες όπως το χαμηλότερο λειτουργικό κόστος, τις αναπτυσσόμενες αγορές και τις στοχευμένες πολιτικές προσέλκυσης επενδύσεων. Ειδικότερα, η Πολωνία σημειώνει σημαντική πρόοδο, με προβλεπόμενες επενδύσεις ύψους περίπου \$USD 160 δισ. για το 2025, διατηρώντας ισχυρούς ρυθμούς ανάπτυξης (3%-4%), προσφέροντας χαμηλότερο εργατικό κόστος και ελκυστικά επενδυτικά κίνητρα.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής μπορούν να ενισχύσουν περαιτέρω την ελκυστικότητα της Ευρώπης, εφόσον προβούν στην απλοποίηση του ισχύοντος ρυθμιστικού πλαισίου και επενδύσουν σε τομείς όπως οι δεξιότητες, η καινοτομία και οι νέες τεχνολογίες.

Σύνταξη - Επιμέλεια

Απ. Μιχαλόπουλος

Γενικός Σύμβουλος ΟΕΥ Β'

Αύξηση του αριθμού των ανεμογεννητριών στην Ολλανδία

Σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η Ολλανδική Υπηρεσία Κτηματολογίου και Χαρτογράφησης (Kadaster), ο συνολικός αριθμός των χερσαίων ανεμογεννητριών στην Ολλανδία έχει αυξηθεί κατά 61% σε διάστημα μικρότερο των δέκα ετών, φτάνοντας τις 3.553 το 2024, σε σύγκριση με 2.200 το 2016. Μέχρι το 2019, οι περισσότερες ανεμογεννήτριες είχαν ύψος μεταξύ 50 και 150 μέτρων, με μόνο πέντε να ξεπερνούν τα 200 μέτρα. Ωστόσο, έως το τέλος του 2024, περισσότερες από 400 ανεμογεννήτριες, που εντοπίζονται κυρίως σε αιολικά πάρκα και κατά μήκος της ακτογραμμής, είχαν ύψος άνω των 200 μέτρων, αντικαθιστώντας παλαιότερες μονάδες μικρότερης ισχύος. Ενδεικτικό παράδειγμα αποτελεί η περιοχή Zeewolde, η οποία διαθέτει περίπου 320 ανεμογεννήτριες διαφόρων μεγεθών.

Όπως αναφέρει η Υπηρεσία Kadaster, μετά το 2020, σημειώθηκε σημαντική αύξηση στον αριθμό των μικρών ανεμογεννητριών κάτω των 50 μέτρων, γεγονός που αποδίδεται στην απλούστερη διαδικασία αδειοδότησης για την κατηγορία αυτή. Οι ανεμογεννήτριες ύψους έως 50 μέτρων βρίσκονται κυρίως στις γεωγραφικές περιφέρειες Groningen, Friesland και Overijssel, ενώ οι μεγαλύτερες, άνω των 200 μέτρων, εντοπίζονται κυρίως στις περιφέρειες Flevoland και Groningen.

Συγκεκριμένα, στην περιφέρεια Flevoland βρίσκονται 728 ανεμογεννήτριες, στην Groningen 681 και στη Friesland 631. Αντιθέτως, οι περιφέρειες Utrecht και Limburg καταγράφουν τους χαμηλότερους αριθμούς ανεμογεννητριών σε εθνικό επίπεδο. Από το σύνολο των 3.553 ανεμογεννητριών, οι 2.237 (ποσοστό 63%) είναι τοποθετημένες σε απόσταση με-

γαλύτερη του ενός χιλιομέτρου από κατοικημένες περιοχές και σε απόσταση μεγαλύτερη των δύο χιλιομέτρων από περιοχές του ευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων φυσικών περιοχών Natura 2000. Παρ' όλα αυτά, 150 ανεμογεννήτριες βρίσκονται εντός αστικών οικιστικών ζωνών, με τον μεγαλύτερο αριθμό να εντοπίζεται στο Άμστερνταμ (20 μονάδες) και στο Waadhoeke (13 μονάδες). Σε 171 ολλανδικές πόλεις δεν υπάρχουν καθόλου ανεμογεννήτριες.

Επιπλέον, συνολικά 382 ανεμογεννήτριες βρίσκονται κοντά ή και εντός περιοχών Natura 2000. Ενδεικτική είναι η περίπτωση της περιοχής IJsselmeer, η οποία, αν και έχει χαρακτηριστεί εξ ολοκλήρου ως Natura 2000, διαθέτει 89 ανεμογεννήτριες εντός των ορίων της. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα δεδομένα, σχεδόν 2.500 ανεμογεννήτριες βρίσκονται σε απόσταση μεγαλύτερη των δύο χιλιομέτρων από το πλησιέστερο φωτοβολταϊκό πάρκο, ενώ μόλις 300 μονάδες απέχουν λιγότερο από 500 μέτρα από τέτοιου είδους εγκαταστάσεις.

Οι ανεμογεννήτριες αποτελούν σημαντικό στοιχείο του ενεργειακού μείγματος και συνεισφέρουν στην παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας. Ωστόσο, έχουν καταγραφεί αυξανόμενες ανησυχίες αναφορικά με ζητήματα θορύβου, ασφάλειας και ενδεχόμενων επιπτώσεων στην υγεία, γεγονός που έχει οδηγήσει στην υποβολή αιτήσεων στην Ολλανδία τα τελευταία έτη.

Χαρακτηριστική είναι η πρόσφατη απόφαση του Ολλανδικού Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με την οποία η επαρχία Gelderland καλείται να διεξάγει εμπειριστατωμένη αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεων στην υγεία και το περιβάλλον, πριν από την εγκατάσταση τριών προγραμματισμένων ανεμογεννητριών στην πόλη Zutphen.

Αναστολή λειτουργίας δύο πετροχημικών εταιρειών σε Λιμένα Ρότερνταμ

Δύο ακόμη πετροχημικές εταιρείες που δραστηριοποιούνταν στον Λιμένα Ρότερνταμ ανακοίνωσαν την αναστολή της λειτουργίας τους, λόγω αυξημένου διεθνούς ανταγωνισμού και υψηλού εγχώριου κόστους εργασίας.

Η εταιρεία εμπορίας πετρελαίου Gunvor ανακοίνωσε, στις 8 Ιουλίου, το κλείσιμο του τερματικού σταθμού πετρελαίου της στο λιμάνι του Ρότερνταμ, επικαλούμενη το αβέβαιο επενδυτικό κλίμα. Η απόφαση αυτή έρχεται σε συνέχεια προηγούμενης αναστολής λειτουργίας του τοπικού διυλιστηρίου της.

Αντίστοιχα, η εταιρεία χημικών Vynova ανακοίνωσε το κλείσιμο του εργοστασίου παραγωγής PVC, με περίπου 100 θέσεις εργασίας να τίθενται σε κίνδυνο. Σύμφωνα με τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της εταιρείας, η ευρωπαϊκή αγορά PVC επηρεάζεται από πλεονάζουσα παγκόσμια παραγωγική ικανότητα, χαμηλή ζήτηση και ανταγωνισμό από περιοχές με χαμηλότερο κόστος και λιγότερους κανονισμούς.

Οι δύο εταιρείες προστίθενται σε μια σειρά επιχειρήσεων που αποχωρούν από την ολλανδική αγορά. Μεταξύ αυτών, οι LyondellBasell, Tronox και Indorama, οι οποίες διέκοψαν τις δραστηριότητές τους τον τελευταίο χρόνο, οδηγώντας σε απώλεια άνω των 1.000 θέσεων εργασίας στον βιομηχανικό χώρο του Λιμένα.

Το ερευνητικό ινστιτούτο TNO επισημαίνει στη φετινή έκθεσή του τις βασικές προκλήσεις του τομέα: υψηλό ενεργειακό κόστος, πολύπλοκοι κανονισμοί, αστάθεια κυβερνητικής πολιτικής και υπερφόρτωση του ηλεκτρικού δικτύου.

Ανάπτυξη ολλανδικών στρατιωτικών δορυφόρων

Οι Ολλανδικές Ένοπλες Δυνάμεις επεκτείνουν τις διαστημικές τους δυνατότητες με την προσθήκη τεσσάρων νέων δορυφόρων, οι οποίοι έχουν σχεδιαστεί για την ενίσχυση της συλλογής πληροφοριών και της ασφάλειας των στρατιωτικών τηλεπικοινωνιών, ενδυναμώνοντας τη στρατηγική θέση της Ολλανδίας στον τομέα του διαστήματος.

Οι δύο πρώτοι δορυφόροι προγραμματίζεται να εκτοξευθούν πριν από το τέλος του 2025, ενώ οι υπόλοιποι δύο εντός του δεύτερου τριμήνου του 2026. Καθοριστικό ρόλο στην επιτάχυνση λήψης της απόφασης διαδραμάτισε η ανάγκη ενίσχυσης της επιτήρησης της Βόρειας Θάλασσας, όπου υπάρχουν υπόνοιες ότι ρωσικά πλοία χαρτογραφούν υποθαλάσσια καλώδια και αγωγούς. Παράλληλα, οι δορυφόροι αναμένεται να ενισχύσουν την ικανότητα του ολλανδικού στρατού στην παρακολούθηση κινήσεων στρατευμάτων στην ξηρά, συμβάλλοντας στην υποστήριξη της άμυνας και του στρατιωτικού σχεδιασμού.

Εκπρόσωπος του Υπουργείου Άμυνας επιβεβαίωσε ότι η Ολλανδία προωθεί σταθερά την εν λόγω ανάπτυξη, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη λειτουργικότητα των δορυφορικών συστημάτων, καθώς η συλλογή έγκαιρων και αξιόπιστων πληροφοριών θεωρείται κρίσιμη για τη λήψη στρατιωτικών αποφάσεων. Σύμφωνα με το Υπουργείο, η εμφάνιση δικτύων όπως το Starlink έχει μεταβάλει τις δυνατότητες επικοινωνίας, εξασφαλίζοντας ασφαλείς συνδέσεις μεταξύ στρατιωτικών αρχηγείων και μονάδων πρώτης γραμμής.

Μέχρι σήμερα, οι Ολλανδικές Ένοπλες Δυνάμεις βασιζόνταν σε εμπορικές διαστημικές εταιρείες, όπως η Virgin Orbit, η οποία εκτόξευσε τον στρατιωτικό δορυφόρο Brik-II το 2021. Ο νανοδορυφόρος (τύπου CubeSat-6U) αναπτύχθηκε από κοινού από την ολλανδική εταιρεία ISISpace Group (www.isispace.nl), το Πανεπιστήμιο TU Delft και την Ολλανδική Πολεμική Αεροπορία. Το Υπουργείο Άμυνας επιδιώκει πλέον να μειώσει την εξάρτηση του από ιδιωτικούς παρόχους και να ενισχύσει τη συνεργασία του με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος (ESA), αν και το χρονοδιάγραμμα εκτόξευσης και οι πολλαπλές προτεραιότητες του ESA ενδέχεται να προκαλέσουν καθυστερήσεις.

Σε δηλώσεις του, ο κ. Patrick Bolder, αναλυτής του Κέντρου Στρατηγικών Μελετών της Χάγης (The Hague Centre for Strategic Studies, <https://hcss.nl/>), ανέφερε ότι στο παρελθόν είχε εξεταστεί και η πιθανότητα χρήσης ρωσικών πυραύλων Soyuz για εκτοξεύσεις, επιλογή που πλέον δεν είναι εφικτή λόγω των υφιστάμενων γεωπολιτικών συνθηκών. Ο ίδιος επεσήμανε την ανάγκη των ευρωπαϊκών χωρών να περιορίσουν την εξάρτησή τους από την αμερικανική και ρωσική διαστημική υποδομή, δεδομένου ότι ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει αναδείξει τη σημασία των δορυφορικών επικοινωνιών στη σύγχρονη άμυνα.

Μέχρι στιγμής, δεν έχει υπάρξει επίσημη αναφορά για το κόστος χρηματοδότησης των τεσσάρων νέων δορυφόρων. Ο υπηρεσιακός Υπουργός Οικονομικών κ. Eelco Heinen δήλωσε ότι, για την επίτευξη του στόχου αύξησης των αμυντικών δαπανών στο 5% του ΑΕΠ έως το 2035, απαιτούνται ετήσιοι πόροι ύψους €16–19 δισ. από τον κρατικό προϋπολογισμό. Αν η οικονομία αναπτυχθεί με ταχύτερους ρυθμούς, το ποσό αυτό θα μπορούσε να ανέλθει έως και στα €25 δισ. ετησίως κατά την επόμενη δεκαετία, προκειμένου να καλυφθούν οι δεσμεύσεις έναντι του NATO.

Ορισμένοι οικονομικοί αναλυτές υποστηρίζουν ότι η χρηματοδότηση των σχετικών εξοπλιστικών προγραμμάτων μπορεί να επιτευχθεί μέσω περιορισμού των δημοσίων δαπανών, αναπροσαρμογής κοινωνικών επιδομάτων, αύξησης της φορολογίας ή μείωσης της αναπτυξιακής βοήθειας, η οποία ανέρχεται σε €3,5 δισ. ετησίως. Η επιλογή έκδοσης νέου χρέους μέσω κρατικών ομολόγων δεν προκρίνεται ως πιθανή. Η Ολλανδία διατηρεί την υψηλότερη δυνατή πιστοληπτική αξιολόγηση (AAA ή Aaa) από τους κύριους διεθνείς οίκους Moody's, Fitch και S&P Global Ratings, γεγονός που αντικατοπτρίζει το χαμηλό επενδυτικό κίνδυνο και την ισχυρή ικανότητα αποπληρωμής των υποχρεώσεων της χώρας.

Διμερείς οικονομικές και εμπορικές σχέσεις Ολλανδίας-Τουρκίας

Οι διμερείς οικονομικές και εμπορικές σχέσεις μεταξύ Ολλανδίας και Τουρκίας την περίοδο 2023–2024 παρουσίασαν σημαντική ανάπτυξη, με τον συνολικό όγκο εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών να αυξάνεται από \$USD 12,29 δισ. το 2023 σε \$13,59 δισ. το 2024, καταγράφοντας αύξηση κατά 10,5%.

Συγκεκριμένα, οι ολλανδικές εισαγωγές από την Τουρκία ανήλθαν σε \$USD 8,57 δισ. το 2024, έναντι \$7,87 δισ. το 2023.

Οι ολλανδικές εξαγωγές προς την Τουρκία διαμορφώθηκαν στα \$USD 5,02 δισ., έναντι \$4,42 δισ. το προηγούμενο έτος.

Η αύξηση αυτή αποδίδεται τόσο στην οικονομική ανάκαμψη, μετά την πανδημία, όσο και στη μετατόπιση εμπορικών ροών προς την Τουρκία, εξαιτίας των κυρώσεων που έχουν επιβληθεί στη Ρωσία.

Κές Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (ΑΞΕ) στην Τουρκία ανήλθαν συνολικά σε \$USD 30,207 δισ., ενώ οι τουρκικές επενδύσεις στην Ολλανδία έφτασαν τα \$19,89 δισ.

Στην Τουρκία δραστηριοποιούνται 3.022 ολλανδικές επιχειρήσεις και 40 γραφεία αντιπροσωπείας, κυρίως στους τομείς των κατασκευών, των logistics, της βιομηχανικής μεταποίησης και της ψηφιοποίησης.

Η παρουσία της τουρκικής διασποράς στην Ολλανδία αποτελεί σημαντικό παράγοντα στις διμερείς σχέσεις.

Το 2024, περίπου 430.000 άτομα τουρκικής καταγωγής πρώτης ή δεύτερης γενιάς διέμεναν στην Ολλανδία, εκπροσωπώντας περίπου το 2,4% του συνολικού πληθυσμού της χώρας.

Πρόκειται για τη δεύτερη πολυπληθέστερη εθνική ομάδα μετά τον εγγενή πληθυσμό. Πολλοί εξ αυτών προέρχονται από δευτερογενή μετανάστευση, κυρίως από το Βέλγιο και τη Γερμανία.

Η τουρκική κοινότητα παρουσιάζει υψηλή επιχειρηματική δραστηριότητα, με περίπου 23.000 εταιρείες που έχουν ιδρυθεί από επιχειρηματίες τουρκικής καταγωγής.

Το 2024 καταγράφηκε περαιτέρω ενίσχυση της ολλανδικής επενδυτικής παρουσίας. Σύμφωνα με τη Διεθνή Ένωση Επενδυτών της Τουρκίας (YASED), τον Νοέμβριο του 2024 η Ολλανδία κατείχε το μεγαλύτερο μερίδιο (28%) στις εισροές μετοχικών κεφαλαίων ΑΞΕ. Στο διάστημα Ιανουαρίου–Νοεμβρίου του ίδιου έτους, οι ολλανδικές επενδύσεις στην Τουρκία ανήλθαν συνολικά σε \$USD 1,09 δισ.

Η Ολλανδία αναγνωρίζει την Τουρκία ως στρατηγικό κόμβο μεταφοράς αγαθών μεταξύ Ασίας και Ευρώπης.

Οι δύο χώρες επιδιώκουν περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας στους τομείς του εμπορίου, των κατασκευών, της εφοδιαστικής αλυσίδας, της μεταποίησης και της ψηφιοποίησης της βιομηχανίας, στους οποίους οι ολλανδικές επιχειρήσεις διαθέτουν συγκριτικό τεχνολογικό πλεονέκτημα.

Οι τουριστικές ροές μεταξύ των δύο χωρών ακολούθησαν ανοδική πορεία. Το 2024, περίπου 1,3 εκατ. Ολλανδοί πολίτες επισκέφθηκαν την Τουρκία, έναντι 1,2 εκατ. το 2023.

Οι εν λόγω επιχειρήσεις επενδύουν συνολικά περί τα €6 δισ., απασχολούν περίπου 80.000 εργαζομένους και πραγματοποιούν ετήσιο κύκλο εργασιών περίπου €8 δισ.

Επιπλέον, πολλά άτομα τουρκικής καταγωγής συμμετέχουν ενεργά στη δημόσια ζωή, έχοντας εκλεγεί σε δημοτικά συμβούλια και στη Βουλή των Αντιπροσώπων της Ολλανδίας, γεγονός που συμβάλλει θετικά στη διατήρηση και προώθηση των διμερών σχέσεων καθώς και στην επιτυχημένη ενσωμάτωση της τουρκικής διασποράς στην ολλανδική κοινωνία.

Την τελευταία πενταετία καταγράφηκε ενίσχυση του διμερούς εμπορίου, με τις ολλανδικές εξαγωγές να έχουν σχεδόν διπλασιαστεί, ενώ οι εισαγωγές από την Τουρκία αυξήθηκαν κατά 50%. Οι κύριες ολλανδικές εξαγωγές περιλαμβάνουν σιδηρονικέλιο, μεταλλικά κράματα, απορρίμματα και σκραπ μετάλλων, πολυμερή υλικά όπως εποξικές ρητίνες, έλαια πετρελαίου και ασφαλτούχα ορυκτά, καθώς και γεωργικά και βιομηχανικά μηχανήματα, συμπεριλαμβανομένων τρακτέρ. Αντίστοιχα, οι βασικές ολλανδικές εισαγωγές από την Τουρκία αφορούν οχήματα μεταφοράς εμπορευμάτων, επιβατικά αυτοκίνητα και υφάσματα.

Η Ολλανδία παραμένει ο μεγαλύτερος ξένος επενδυτής στην Τουρκία. Κατά την περίοδο 2005–2024, οι ολλανδι-

Παραπομπή της Ολλανδίας στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης – ΔΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρέπεμψε την Ολλανδία στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), αναφορικά με την απευθείας ανάθεση χρήσης, για την περίοδο 2025–2033, του βασικού σιδηροδρομικού δικτύου της χώρας (Main Rail Network/ Hoofdrailnet – HRN) στην εταιρεία “Ολλανδικοί Σιδηρόδρομοι” (Nederlandse Spoorwegen – NS), της οποίας μοναδικός μέτοχος είναι το ολλανδικό κράτος, μέσω του Υπουργείου Υποδομών και Διαχείρισης Υδάτων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρεί ότι η ολλανδική κυβέρνηση παρέκαμψε την υποχρεωτική διαδικασία προκήρυξης διεθνούς δημόσιου διαγωνισμού, κατά παράβαση των διατάξεων του Τέταρτου Σιδηροδρομικού Πακέτου της Ε.Ε., το οποίο τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο του 2023. Η σχετική σύμβαση ανάθεσης, η οποία υπεγράφη στις 21 Δεκεμβρίου 2023 με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 1η Ιανουαρίου 2025, προβλέπει την παραχώρηση στη NS του αποκλειστικού δικαιώματος εκμετάλλευσής του εν λόγω δικτύου, που αντιστοιχεί σε άνω του 90% της επιβατικής σιδηροδρομικής κίνησης, καθώς και την ετήσια καταβολή επιδότησης ύψους € 13 εκατ. Το βασικό σιδηροδρομικό δίκτυο της Ολλανδίας καλύπτει τα κυριότερα υπεραστικά δρομολόγια τύπου Intercity, καθώς και τοπικά δρομολόγια στην περιοχή Randstad, η οποία περιλαμβάνει τις τέσσερις μεγαλύτερες πόλεις της χώρας: Άμστερνταμ, Ρότερνταμ, Χάγη και Ουτρέχτη. Παρά τις προτροπές της Επιτροπής προς την Ολλανδία να τροποποιήσει τη συμφωνία, οι αλλαγές που προτάθηκαν θεωρήθηκαν ανεπαρκείς για την πλήρη συμμόρφωση με το ενωσιακό δίκαιο.

Η υπόθεση ξεκίνησε το 2020, όταν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε από την ολλανδική κυβέρνηση να εξετάσει, μέσω έρευνας αγοράς, τη δυνατότητα εκτέλεσης μέρους των σιδηροδρομικών υπηρεσιών από ιδιωτικούς φορείς χωρίς ανάγκη κρατικής επιδότησης. Η Ολλανδία δεν απάντησε εμπρόθεσμα, γεγονός που οδήγησε στην παραπομπή της υπόθεσης στο ΔΕΕ στις αρχές του 2024.

Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο ανταγωνισμός στις

σιδηροδρομικές μεταφορές είναι απαραίτητος για τη βελτίωση των τιμών, της ποιότητας και της καινοτομίας. Από την πλευρά της, η ολλανδική κυβέρνηση επιμένει ότι η απευθείας ανάθεση εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον και την καλύτερη εξυπηρέτηση των επιβατών, ενώ η NS δηλώνει ότι ακολούθησε όλες τις προβλεπόμενες διαδικασίες.

Σε περίπτωση που το Δικαστήριο δικαιώσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ολλανδία ενδέχεται να αντιμετωπίσει σημαντικές οικονομικές κυρώσεις, περιλαμβανομένων ημερήσιων προστίμων από €4.170 έως €250.200, καθώς και κατ’ αποκοπήν προστίμων ύψους τουλάχιστον €3,8 εκατ. ανά παράβαση, χωρίς να υπάρχει ανώτατο όριο. Επιπροσθέτως, δεν αποκλείεται η ακύρωση της σύμβασης, ακόμη και αναδρομικά.

Η υπόθεση έχει προκαλέσει ποικίλες αντιδράσεις στο εσωτερικό της Ολλανδίας. Η πλειοψηφία του Ολλανδικού Κοινοβουλίου αντιτίθεται στην πλήρη απελευθέρωση της αγοράς σιδηροδρομικών μεταφορών, εκφράζοντας ανησυχίες για ενδεχόμενη υποβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Παράλληλα, περιφερειακοί πάροχοι όπως οι Arriva, Qbuzz και Keolis έχουν προσφύγει στο Ολλανδικό Διοικητικό Δικαστήριο Εμπορίου και Βιομηχανίας (College van Beroep voor het bedrijfsleven – CBb), το οποίο δεν έχει ακόμη εκδώσει απόφαση, υποστηρίζοντας τη θέση της Επιτροπής υπέρ του ανταγωνισμού.

Η διαδικασία ενώπιον του ΔΕΕ αναμένεται να διαρκέσει σημαντικό χρονικό διάστημα, με την παροχή σιδηροδρομικών υπηρεσιών να συνεχίζεται απρόσκοπτα. Η έκβαση της υπόθεσης ενδέχεται να δημιουργήσει προηγούμενο που θα επηρεάσει και άλλα κράτη-μέλη, στα οποία εξακολουθούν να υφίστανται κρατικά μονοπώλια στον τομέα των σιδηροδρόμων, όπως το Βέλγιο (NMBS), η Γαλλία (SNCF) και η Γερμανία (Deutsche Bahn – DB).

Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στην Ολλανδία από ανανεώσιμες πηγές

Οι πηγές ανανεώσιμης ενέργειας, όπως η ηλιακή, η αιολική και η βιομάζα, αντιπροσώπευαν το 2024 περίπου το ήμισυ της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην Ολλανδία, σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία Ολλανδίας (CBS).

Η ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που παραγόταν από ηλιακούς συλλέκτες και ανεμογεννήτριες αυξήθηκε σημαντικά σε σχέση με το 2023, ενώ αντιθέτως, η παραγωγή ενέργειας από βιομάζα και από ορυκτά καύσιμα κατέγραψε μείωση.

Συγκεκριμένα, η ηλεκτρική ενέργεια που παρήχθη από ηλιακούς συλλέκτες αυξήθηκε το 2024 κατά 11%, φθάνοντας τα 22 δισεκατομμύρια κιλοβατώρες. Η παραγωγή ήταν αυξημένη κατά το διάστημα Μαΐου-Αυγούστου, στο οποίο αντιστοιχεί το ένα τρίτο περίπου της ετήσιας παραγωγής από ηλιακή ενέργεια, γεγονός που αποδίδεται στις αυξημένες ώρες ηλιοφάνειας κατά τους θερινούς μήνες.

Ανάλογη άνοδος, κατά 13%, καταγράφηκε στην παραγωγή ενέργειας από αιολικά πάρκα, η οποία ανήλθε συνολικά σε 33 δισεκατομμύρια κιλοβατώρες το 2024. Η παραγωγή από χερσαία αιολικά πάρκα παρέμεινε σταθερή σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ενώ η παραγωγή από υπεράκτια αιολικά πάρκα παρουσίασε σημαντική αύξηση κατά 32%. Επισημαίνεται ότι η παραγωγή αιολικής ενέργειας εμφανίζεται αυξημένη κατά τη διάρκεια της χειμερινής περιόδου, καθώς πάνω από το ένα τρίτο της συνολικής αιολικής παραγωγής καταγράφηκε σε αυτή τη χρονική φάση.

Αντιθέτως, η ηλεκτρική ενέργεια που παραγόταν από βιομάζα μειώθηκε κατά 6% το 2024, κυρίως λόγω της περιορισμένης χρήσης βιομάζας σε σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν άνθρακα ως κύριο καύσιμο, αλλά και συμπληρωματικά βιομάζα.

Παράλληλα, σημειώθηκε μείωση 5% στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από άνθρακα.

Συνολικά, η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ορυκτά καύσιμα μειώθηκε κατά 4%, ανερχόμενη σε 55,4 δισεκατομμύρια κιλοβατώρες για το έτος 2024.

Η μείωση αυτή αποδίδεται κυρίως στη μεγαλύτερη προσφορά φθηνότερης ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, και ειδικότερα από ηλιακή και αιολική ενέργεια.

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΧΑΓΗ ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Δ/νση: Amaliastraat 1, 2514 JC The Hague,
The Netherlands

Ωράριο (ώρα Ελλάδος): 10.00 - 18.00

Τηλέφωνο: +31 70 356 1199

Ηλ.Ταχυδρομείο: ecocom-hague@mfa.gr

Ιστοσελίδα: www.agora.mfa.gr

